

הרב מיכאל רוזנצווייג- מקורות

Page 1 of 2 – YIJE 5773 – Set 2

- 1 בבלי בבא בתרא לד ע"ב
- 2 ההוא ארבא דהוו מינצו עלה בי תרי, האי אמר דידי היא והאי אמר דידי היא, אתא חד מינייהו לבי דינא ואמר:
- 3 תיפסוה אדמייטינא סהדי דדידי היא, תפסינן או לא תפסינן? רב הונא אמר: תפסינן, רב יהודה אמר: לא תפסינן.
- 4 אזל ולא אשכח סהדי, אמר להו: אפקוה וכל דאלים גבר, מפקינן או לא מפקינן? רב יהודה אמר: לא מפקינן, רב
- 5 פפא אמר: מפקינן. והלכתא: לא תפסינן, והיכא דתפס - לא מפקינן. זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי -
- 6 אמר רב נחמן: כל דאלים גבר. ומאי שנא משני שטרות היוצאין ביום אחד,
- 7 בבלי בבא בתרא לה ע"א
- 8 דרב אמר: יחלוקו, ושמואל אמר: שודא דדייני? התם ליכא למיקם עלה דמילתא, הכא איכא למיקם עלה דמילתא.
- 9 ומאי שנא מהא דתנן: המחליף פרה בחמור וילדה, וכן המוכר שפחתו וילדה, זה אומר עד שלא מכרתי ילדה וזה
- 10 אומר משלקחתי ילדה - יחלוקו? התם - להאי אית ליה דררא דממונא, ולההוא אית ליה דררא דממונא, הכא - אי
- 11 דמר לא דמר, ואי דמר לא דמר.
- 12 תוספות מסכת בבא בתרא דף לד עמוד ב
- 13 ההוא ארבא דהוו מינצו וכו' - הדין כל דאלים גבר וא"ת מ"ש משנים אוחזין בטלית דאמר בריש ב"מ (דף ב. ושם
- 14 ד"ה ויחלוקו) דיחלוקו ומפרש ר"ת דאוחזין שאני דכיון ששניהם מוחזקים אין לנו להניח שיגזול האחד לחבירו
- 15 דחשיב כאילו אנו יודעין שיש לשניהן חלק בה שכל דבר יש להעמיד בחזקת מי שהוא בידו כדאמר' גבי נסכא דר'
- 16 אבא דאע"ג דאמר דידי חטפי חשבינן ליה גזלן וחייב לשלם כאילו הוא ברור שהיתה הנסכא של אותו שהיה מוחזק
- 17 בה והא דמדמי ליה התם טלית לשאר [יהא מונח עד שיבא אליהו] אף על גב דבשאר דהתם אין שום אחד מוחזק
- 18 צ"ל דשאר נמי חשיב להו כאילו שניהם מוחזקים בו כיון דמכח שניהם נפקד ולריב"א נראה דלאו דוקא אוחזין
- 19 מדמדמי לה לשאר ואדשמעתין איכא לשנויי כדמשני התם אפי' תימא ר' יוסי התם ודאי איכא רמאי הכא אימור
- 20 תרוייהו בהדי הדדי אגבהוה הכי נמי בארבא כיון דאיכא רמאי לא יחלוקו אלא הוי דינא כל דאלים גבר והא דלא
- 21 אמרינן בשנים שהפקידו כל דאלים גבר משום דלא מפקינן כדאמרינן הכא אי תפסינן לא מפקינן אבל מ"ד מפקינן
- 22 לא אתי שפיר ומאי פריך נמי בסמוך מב' שטרות וממחליף פרה בחמור והא התם ליכא רמאי ואין נראה דהא האי
- 23 טעמא לא מסיק אלא לאוקומי מתני' כר' יוסי אבל לרבנן קאמר התם האי מנה ודאי דחד מינייהו הוא אבל טלית
- 24 דאיכא למימר דתרוייהו הוא יחלוקו ולההיא טעמא ה"נ הוה לן למימר יחלוקו דאפשר להיות דהוה ארבא דתרוייהו
- 25 ועוד פי' ריב"א דהיכא דאוחזין אפי' איכא רמאי יחלוקו כדתניא התם בפ"ק (דף ז.) גבי שנים אוחזין בשטר וקשיא
- 26 לר"י דא"כ היכי פריך לפירושו (שם דף ג.) והא נמי כשאר דמיא דאיכא למימר אוחזין שאני דהא מהניא אפילו היכא
- 27 דאיכא רמאי ועוד מאי פריך התם (דף ז.) ולית ליה לרבי מתני' דשנים אוחזין בטלית הא ע"כ יש חילוק בין דין שטר
- 28 לדין טלית דבטלית אפי' אין אוחזין יחלוקו ובשטר כי אין אוחזין הוי דין כל דאלים גבר.

הרב מיכאל רוזנצווייג- מקורות

Page 2 of 2 – YIJE 5773 – Set 2

- 1 חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף לד עמוד ב
- 2 זה אומר של אבותי וכו' אמר רב נחמן כל דאלים גבר. קשיא ליה לר"ח ז"ל אמאי לא אמרינן יחלוקו וכדאמרינן גבי
- 3 שנים אוחזים בטלית, וניחא ליה לא אמרו יחלוקו אלא בששניהן אדוקין בה, וכבר פרשתיה בתחלת פרק שנים
- 4 אוחזין בס"ד.
- 5 ונקטינן מינה להאי פירושא דפירש רבינו חננאל ז"ל דכל מידי דמנצו עליה בי תרי אי תפסי לה תרוייהו ואפשר
- 6 דליכא בהו רמאי חולקין בשבועה והיינו מתניתין דשנים אוחזין וכדפרישו לה בגמרא התם. ואי ודאי איכא רמאי כגון
- 7 זה אומר אני ארגתיה וזה אומר אני ארגתיה ותפסי לה נמי תרוייהו יהא מונח עד שיבא אליהו כדינא דשנים
- 8 שהפקידו אצל אחד. ורומיא דמלתא ופירוקה בריש גמרא דמציעא איתא בהדיא משום דהכא ודאי איכא רמאי והכא
- 9 איכא למימר דתרוייהו [היא]. והיכא נמי דליתיה לההוא מידי בידא דחד מינייהו אלא שליש תפסי ליה, הכי נמי הוי
- 10 דינא דאי ודאי איכא רמאי היינו מתני' דיהא מונח ואי ליכא רמאי חולקין בשבועה כדאמרן, מדרמינן מתני' דשנים
- 11 אוחזין אמתני' דשנים שהפקידו אצל אחד, ואמרינן [התם] דודאי (חד) מנה דחד מינייהו היא אמרי רבנן יהא מונח
- 12 הכא דאיכא למימר דתרוייהו פלגי בשבועה, ולא אמרינן דהתם כיון דמונח ביד שליש לא מפקינן ליחלוקו ולא לכל
- 13 דאלים גבר הילכך יהא מונח, שלא כדברי הרב רבי יהוסף הלוי ז"ל. ואי ההוא מידי לא תפסי בה תרוייהו וליתיה
- 14 נמי בידא דשליש אלא מונח בסימטא או ברשות הרבים, בין דאיכא ודאי רמאי בין דאפשר דליכא רמאי כגון האי
- 15 אמר דידי היא והאי אמר דידי היא דהוא דומיא דמתני' דמציעא, אי איכא למיקם עלה דמילתא וליכא דררא דמונא
- 16 למר ולמר דינא הוא דכל דאלים גבר והיינו דרב נחמן, ואי איכא דררא דמונא לתרוייהו יחלוקו בלא שבועה והיינו
- 17 מתני' דהמחליף פרה בחמור, ואף על גב דלית הילכתא כי ההיא מתניתין כדאוקמוה בדוכתה כסומכוס, אפי' הכי
- 18 גמרי מינה להיכא דליכא לאוקמיה לההוא מידי אחזקה דמריה קמא. ואי ליכא למיקם עלה דמילתא בין איכא דררא
- 19 דמונא בין ליכא דררא דמונא עבדינן שודא דדייני והיינו דשמואל.
- 20 ובכל הנך דיני בין בדינא דיחלוקו בשבועה או בלא שבועה בין בכל דאלים גבר אי נמי ביהא מונח, הני מילי בבריא
- 21 ובריא אבל בבריא ושמא בכולהו בריא עדיף דהא ליכא לחד מינייהו חזקה דמונא, אבל היכא דאיכא חזקה
- 22 דמונא בין דאיתיה השתא ברשותיה, בין דמוקמינן ליה אחזקה דמרה קמא כגון המחליף פרה בחמור לרבנן,
- 23 אפילו בבריא ושמא חזקה דמונא עדיפא, דלא קיימא לן כסומכוס כלל אלא כרבנן דאמרי זה כלל גדול בין
- 24 המוציא מחברו עליו הראיה, ואפי' ניזק אומר בריא ומזיק אומר שמא כדאיתא בקמא פרק שור שנגח את הפרה
- 25 (מ"ו א') ולקמן בפרק הפירות.
- 26 תוספות רי"ד מסכת בבא מציעא דף ב עמוד א
- 27 שנים אוחזין בטלית. פי' דוקא אוחזין דכיון דהוא בידם לא אמרי' להו כל דאלים גבר שאין זה דין שנאמר לאלים
- 28 תקוף את החלש ותוציא את שבידו ותזכה בו אבל אם לא היו שניהן תפושין כגון דמנח בסימטא קמייהו ומריבין
- 29 עליו אמרינן כל דאלים גבר כדמוכח בפ' חזקת הבתים גבי ההיא ארבא דהו מינצי עלה בי תרי דדיינין להו כל
- 30 דאלים גבר והמטלטלין והקרקעות בזה שוין דאמרי' התם זה אומר של אבותי אמר ר"נ כל דאלים גבר ומקשי' התם
- 31 מהא דתנן המחליף פרה בחמור וילדה וכן המוכר שפחתו וילדה זה אומר עד שלא מכרת ילדה וזה אומר
- 32 משלקחתי ילדה יחלוקו פי' ואף על גב דהא מתני' אוקימנא לה בפ' השואל כסומכוס שפיר מקשה מינה דע"כ ל"פ
- 33 רבנן עליו דסומכוס אלא משום דאיכא למוכר חזקה דמונא והו"ל לוקח המוציא מחבירו עליו הראיה אבל אי ליכא
- 34 חזקה הו אמרי יחלוקו כסומכוס ומתרץ התם לההיא אית לי' דררא דמונא ולהאי אית לי' דררא דמונא אבל הכא
- 35 אי דמר לא דמר ואי דמר לא דמר פי' התם השפחה רשות שניהם שלטה עלי' שיציאתה מרשות המוכר ונכנסה
- 36 לרשות הלוקח ונסתפקנו ברשות מי ילדה ודמייא כאלו שניהן אוחזין בה אבל הכא אי דמר לא דמר דלעולם לא
- 37 היתה אלא בחזקת א' מהן הילכך אין ראוי לב"ד לדון יחלוקו אלא מסתלקין הן מן הדין ואומרים להן כל דאלים גבר: